

Warszawa, 08-09-2026 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Sylwia Gregorczyk-Abram

V.7200.131.2026.JoP

Pani Paulina Hennig-Kloska

Minister Klimatu i Środowiska

Via ePUAP

Szanowna Pani Minister,

mając na uwadze spoczywający na władzach publicznych konstytucyjny obowiązek wspierania działań obywateli na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska, pragnę przybliżyć Pani Minister sytuację osób, które poniosły znaczne nakłady finansowe na zakup i montaż przydomowych instalacji wiatrowych oraz magazynów energii w ramach Programu Priorytetowego „Moja Elektrownia Wiatrowa”¹, realizowanego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej². Osoby te planowały ubiegać się o dofinansowanie, ale nie zdążyły złożyć wniosków, ponieważ nabór zamknięto wcześniej niż zapowiedziano w oficjalnej komunikacji.

I. Komunikaty publikowane na stronie internetowej Programu

Nabór wniosków o dofinansowanie w ramach Programu został uruchomiony w dniu 17 czerwca 2024 roku i miał być prowadzony do dnia 16 czerwca 2025 r., jednak nie dłużej niż do wyczerpania środków alokacji.

¹ Dalej: „Program”.

² Dalej: „Fundusz”.

W komunikacie z dnia 13 czerwca 2024 r. zamieszczonym na stronie internetowej Programu³ wskazano, że jego budżet wyniesie 400 mln zł.

W dniu 16 czerwca 2025 r. zawiadomiono o przedłużeniu naboru wniosków **do dnia 31 grudnia 2028 r.** lub do wyczerpania środków pochodzących z Funduszu Modernizacyjnego.

W komunikacie z dnia 2 lutego 2026 r. poinformowano o zmianie terminu naboru wniosków oraz zmniejszeniu środków przeznaczonych na realizację Programu. Wskazano, że nabór wniosków będzie prowadzony **do 28 lutego 2026 r.** lub do wyczerpania dostępnej alokacji środków w wysokości **150 mln zł.** Decyzję Zarządu Funduszu podjętą w porozumieniu z Ministerstwem Klimatu i Środowiska uzasadniono w szczególności dotychczasowym poziomem zainteresowania Programem, który przełożył się na wykorzystanie budżetu 400 mln zł na poziomie około 20 procent. Wprowadzone zmiany miały na celu zapewnienie prawidłowej realizacji Programu i efektywne wykorzystanie środków publicznych poprzez umożliwienie ich ewentualnego przekierowania na realizację innych programów priorytetowych finansowanych z Funduszu Modernizacyjnego.

Kolejny komunikat opublikowany został na stronie internetowej Programu w dniu **20 lutego 2026 r.** Poinformowano w nim, że **o godz. 8:00 tego samego dnia** nabór wniosków w ramach Programu został zamknięty ze względu na znaczne zwiększenie zainteresowania Programem oraz szybkie wykorzystanie dostępnego budżetu. Wnioski złożone do momentu zamknięcia naboru miały podlegać dalszej ocenie zgodnie z obowiązującymi zasadami Programu.

II. Działania podejmowane przez poszkodowanych prosumentów

Prosumenci, którzy z uwagi na nagłe zamknięcie naboru wniosków zostali pozbawieni możliwości ubiegania się o dofinansowanie, założyli stronę internetową opisującą działania Funduszu, które – w ich ocenie – doprowadziły do niekorzystnej dla nich sytuacji⁴. Jednym ze stawianych zarzutów jest brak informacji ze strony Funduszu o wyczerpywaniu się środków, pomimo tego, że – według autorów strony – urzędnicy

³ www.mojaelektrowniawiatrowa.gov.pl

⁴ metodanadotacje.pl

mieli wiedzieć o znacznym wzroście wpływu nowych wniosków w okresie od 3 do 19 lutego 2026 r.

Na stronie internetowej poszkodowani prosumenci używają słowa „oszustwo” w odniesieniu do działań Funduszu, wskazują również, że zostali „oszukani” w wyniku nagłego zamknięcia naboru wniosków o dofinansowanie. Sama nazwa strony internetowej, tj. metodanadotacje.pl, nawiązuje do nagłaśnianych w mediach działań przestępców wyłudzających oszczędności.

Aktywność poszkodowanych prosumentów w internecie spotkała się ze stanowczą reakcją władz Funduszu. Zastępca Prezesa Zarządu Funduszu w piśmie z dnia 11 marca 2026 r. zamieszczonym na stronie poszkodowanych prosumentów wezwał ich do niezwłocznego zaprzestania naruszeń dóbr osobistych Funduszu, w tym w szczególności dobrego imienia, wiarygodności i renomy Funduszu, polegających na publikacji na stronie internetowej nieprawdziwych informacji sugerujących działanie niezgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz do usunięcia skutków tych naruszeń. Zapowiedział również, że w przypadku braku realizacji wezwania możliwe będzie skierowanie przedmiotowej sprawy przez Fundusz na drogę postępowania sądowego. Osoby poszkodowane odbierają powyższe wezwanie jako rodzaj strategicznego działania prawnego zmierzającego do stłumienia debaty publicznej, mającego wszelkie cechy SLAPP⁵.

W tym kontekście należy przypomnieć, że organy władzy publicznej i podmioty wykonujące zadania publiczne powinny ze swej istoty tolerować kontrolę i krytykę społeczną⁶. W przypadku rozpowszechniania pomówień lub dezinformacji na temat ich działań mogą natomiast korzystać z innych skutecznych form reakcji, w szczególności przedstawiać publiczne wyjaśnienia i prowadzić kampanie

⁵ Ang. *Strategic Lawsuit Against Public Participation* – określenie odnoszące się do postępowań sądowych inicjowanych przede wszystkim w celu wywarcia presji, zastraszenia lub zniechęcenia do udziału w debacie publicznej.

⁶ Zob. opinię RPO z dnia 8 grudnia 2025 r. do projektu ustawy o ochronie osób uczestniczących w debacie publicznej przed oczywiste bezzasadnymi roszczeniami lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi (VII.070.5.2025). Od 8 lipca 2026 r. obowiązuje ustawa z dnia 29 maja 2026 r. o szczególnych środkach ochrony w postępowaniu cywilnym osób uczestniczących w debacie publicznej (Dz.U. poz. 830).

informacyjne⁷. Co więcej, w świetle aktualnego standardu strasburskiego, samo występowanie przez organ władzy publicznej z powództwem cywilnym o ochronę dobrego imienia może budzić poważne wątpliwości z punktu widzenia standardów ochrony wolności wypowiedzi⁸, ograniczając debatę publiczną i wywołując efekt mrozący wobec osób zabierających głos w sprawach publicznych.

III. Działania Funduszu podczas realizacji Programu w świetle standardów konstytucyjnych

Transformacja energetyczna i programy wspierające odnawialne źródła energii są kluczowe dla ochrony klimatu, jednak sposób ich realizacji nie może naruszać standardów konstytucyjnych, w szczególności zasady zaufania obywatela do państwa oraz – w odpowiednim zakresie – zasady ochrony interesów w toku.

Obywatele, podejmując decyzje o zakupie kosztownych mikroinstalacji wiatrowych, mieli prawo oczekiwać, że podmiot wykonujący zadania publiczne i dysponujący środkami publicznymi przeznaczonymi na dofinansowanie takich inwestycji będzie na bieżąco i w sposób transparentny informował o wyczerpywaniu się budżetu Programu. Ewentualne niedostatki polityki informacyjnej podmiotów odpowiedzialnych za realizację Programu, a także brak mechanizmów ochronnych dla grupy prosumentów budzą wątpliwości z punktu widzenia zasady zaufania obywatela do państwa i prawa, wyrażonej w art. 2 Konstytucji RP.

Osoby, które – kierując się zaufaniem do organów państwa – poniosły znaczne nakłady finansowe na zakup i montaż mikroinstalacji wiatrowych, nie powinny być zaskakiwane decyzjami, które w praktyce pozbawiają je możliwości ubiegania się o dofinansowanie.

Jak zostało wspomniane na wstępie, art. 74 ust. 4 Konstytucji RP nakłada na władze publiczne obowiązek wspierania działań obywateli na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska. Obowiązek ten nie ogranicza się wyłącznie do tworzenia instrumentów finansowych, lecz powinien być realizowany zgodnie z zasadami demokratycznego

⁷ Zob. wyrok Europejskiego Trybunału praw Człowieka z dnia 23 kwietnia 1992 r., Castells p. Hiszpanii, nr skargi 11798/85.

⁸ Wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 16 marca 2022 r., OOO Memo p. Rosji, nr skargi 2840/10.

państwa prawnego, w szczególności z zasadą zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa. Oznacza to konieczność zapewnienia obywatelom rzetelnej, aktualnej i przejrzystej informacji umożliwiającej podejmowanie racjonalnych decyzji inwestycyjnych.

W ewentualnych przyszłych edycjach programów wspierających inwestycje w odnawialne źródła energii należałoby zatem rozważyć usprawnienie mechanizmów informowania prosumentów o wyczerpywaniu się środków budżetowych, w szczególności przez zapewnienie bieżącej, publicznie dostępnej informacji o poziomie wykorzystania alokacji oraz odpowiedniego uprzedzenia o ryzyku zamknięcia naboru.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich⁹, zwracam się z uprzejmą prośbą o zajęcie stanowiska w przedstawionej sprawie oraz udzielenie odpowiedzi na następujące pytania:

1. czy w okresie od dnia 3 do dnia 19 lutego 2026 r. Fundusz informował osoby zainteresowane uzyskaniem dofinansowania w ramach Programu o wyczerpywaniu się środków przeznaczonych na jego realizację, a jeżeli tak, to kiedy dokładnie i w jaki sposób;
2. jakie ustalenia zapadły na spotkaniu przedstawicieli Ministerstwa Klimatu i Środowiska z zainteresowanymi prosumentami w dniu 19 marca 2026 r. oraz czy przewidziano dalsze działania w tej sprawie;
3. jakie działania naprawcze zamierza podjąć Ministerstwo Klimatu i Środowiska w odniesieniu do osób, które przed dniem 20 lutego 2026 r. zrealizowały inwestycję lub poniosły znaczące koszty związane z zakupem i montażem przydomowej instalacji wiatrowej lub magazynu energii, jednak nie mogły ubiegać się o dofinansowanie inwestycji z powodu przedwczesnego zamknięcia naboru wniosków;
4. czy po skierowaniu przez Zastępcę Prezesa Zarządu Funduszu pisma z dnia 11 marca 2026 r., Fundusz podejmował dalsze kroki prawne przeciwko poszkodowanym prosumentom, a jeśli tak, to jakie;

⁹ Ustawa z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1264 ze zm.).

5. czy Ministerstwo Klimatu i Środowiska planuje wprowadzenie w przyszłych programach mechanizmów zapewniających bieżące informowanie o poziomie wykorzystania alokacji oraz o ryzyku zamknięcia naboru.

Oczekując na odpowiedź od Pani Minister, wyrażam nadzieję na pogłębioną analizę zasygnalizowanych w niniejszym piśmie problemów i odniesienie się do zgłoszonych w nim zastrzeżeń. Zwracam także uwagę na pilną potrzebę wdrożenia mechanizmów ochrony interesów tych prosumentów, którzy rozpoczęli inwestycję i zainstalowali turbiny wiatrowe przed dniem 20 lutego 2026 r., jednak nie zdążyli złożyć wniosku o dofinansowanie z powodu zamknięcia Programu.

Z poważaniem

Sylwia Gregorczyk-Abram

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/